

بسم الله الرحمن الرحيم

(آنچه در قرآن کریم از طریق طرف خداوند به وسیله رسول اکرم صلی الله علیه و آله به ما رسیده واجب الطاعه است و کوچکترین تردیدی درباره آن نباید داشت.) (۱)

(سنوریهیم آیاتنا فی الافاق و فی انفسهم حتی یتبین لهم انه الحق اولم یکف به ربک انه علی کل شیء شهید): به زودی آیات و نشانه‌هایی از قدرت خود را در صحنه گیتی و در [کشور] وجودشان بدان‌ها نشان خواهیم داد تا بر آنها آشکار شود که او حق است. (۲)

محمد بن مسلم از امام صادق علیه السلام روایت می‌کند که پیش از قیام مهدی ما سلام الله علیها مردم به انواع بلاها مبتلا می‌شوند و موفقیت با صابران است. (۳)

(و لنبلونکم به شیء من الخوف والجوع و نقص من الاموال و الانفس و الثمرات و بشر الصابرين): و هر آینه شما را به وسیله ترس و گرسنگی و نقص در مال‌ها و جان‌ها و میوه‌ها می‌آزماییم و صبر کنندگان را بشارت ده. (۴)

۱_ کتاب نشانه‌های ظهور او_ حاج شیخ محمد خادمی شیرازی. ۱۳۰۶_ ۱۳۷۸. ص ۱۵

۲_ فصلت/آیه ۵۳

۳_ کتاب نشانه‌های ظهور او، حاج شیخ محمد خادمی شیرازی، ۱۳۰۶، ۱۳۷۸، ص ۱۶

۴_ بقره/آیه ۱۵۶

هر پدیده‌ای در جهان با فراهم آمدن شرائط و زمینه‌های آن به وجود می‌آید و بدون تحقق زمینه‌ها، امکان وجود برای هیچ موجودی نخواهد بود.

پس هر انقلاب و رویداد اجتماعی نیز به زمینه‌ها و شرائط آن بستگی دارد، قیام و انقلاب جهانی امام مهدی (عج) که بزرگترین حرکت جهانی است نیز پیرو همین اصل است و بدون تحقق زمینه‌ها و شرائط آن به وقوع نخواهد پیوست.

بر اساس تعالیم قرآن و پیشوایان معصوم، سنت الهی بر این قرار گرفته که امور عالم از مجرای طبیعی و علل و اسباب عادی انجام گیرد.

البته بدین معنا نیست که در قیام بزرگ مهدی، امدادهای غیبی و آسمانی وجود نخواهد داشت؛ بلکه مقصود، آن است که در کنار امدادهای الهی، زمینه‌ها و عوامل و شرائط عادی نیز باید فراهم شود.

○ زمینه‌های ظهور، اموری است که در تحقق ظهور تأثیر واقعی دارد؛ به گونه‌ای که با فراهم شدن آنها ظهور امام اتفاق می‌افتد و بدون آنها ظهور نخواهد بود.

○ مهمترین زمینه‌های قیام حضرت عبارت است از: طرح و برنامه، رهبری، وجود یاران و آمادگی عمومی.

○ ویژگی‌های یاران حضرت عبارتند از: معرفت و اطاعت، عبادت و صلابت، شهادت طلبی، شجاعت، صبر و بردباری، اتحاد و پارسایی.

○ پذیرش عمومی به معنای عطش عدالت خواهی و احساس نیاز به امام است.

○ در دوره غیبت و آستانه ظهور، عمل به فرضیه امر به معروف و نهی از منکر تکلیف اصلی مردم است، تا شرایط ظهور آماده شود.

بر اساس سخنان پیشوایان دینی زمان ظهور بر مردم مخفی است.

۱. امام صادق(ع) این باره فرمود: ما نه در گذشته برای ظهور وقتی را تعیین کردیم و نه در آینده وقت تعیین می‌کنیم.

۱. غیبت طوسی، ج ۴۱۲، ص ۴۲۶.

برخی نشانه‌ها نزدیکی ظهور را بشارت می‌دهند؛ مانند ندای آسمانی ولی برخی دیگر درباره اصل ظهور نوید می‌دهند و برای تقویت ایمان و باور شیعیان به وعده ظهور مهدی موعود هستند؛ مانند اختلاف بنی عباس در حکومت که در کلمات امامان به عنوان نشانه های ظهور بیان شده و فاصله زیادی تا ظهور داشته است. و نیز نشانه‌های ظهور، برخی پدیده‌های طبیعی و عادی هستند مانند قیام یمانی و بعضی دیگر، حوادث غیر عادی و معجزه گونه هستند؛ مانند ندای آسمانی.

(علائم حتمی) که بدون شک اتفاق خواهند افتاد، و (علائم غیر حتمی) که تنها در صورت تحقق شرایط و زمینه‌های آنها واقع می‌شوند و اگر شرط آنها پیش نیاید یا مانعی برای آنها ایجاد شود، آن علائم رخ نخواهد داد.

***نخستین به بررسی علائم حتمی ظهور می‌پردازیم:**

امام صادق(ع) فرمود: قیام قائم ما پنج نشانه دارد؛ خروج سفیانی، یمانی، ندای آسمانی، کشته شدن نفس زکیه و خسف بیداء.

(خروج سفیانی)

سفیانی، مردی از نسل ابوسفیان است که اندکی پیش ظهور قیام می‌کند. او از عناصر فاسدی است که با تظاهر به دینداری، گروه بسیاری را فریب می‌دهد و در بخشی از کشورهای اسلامی کشتار فراوان می‌کند و با مخالفان خود به شکل فجیعی برخورد می‌کند.

۱. امام صادق(ع) درباره او فرمود: اگر سفیانی را ببینی، پلیدترین مردم را مشاهده کرده‌ای.

۲. شروع قیام سفیانی در ماه رجب است و پس از تصرف شام و مناطق اطراف آن به عراق حمله کرده، در آنجا به کشتار گسترده دست می‌زند. بر اساس بعضی از روایات، مدت حکومت او نه ماه است و از ابتدای خروج تا کشته شدن او پانزده ماه طول می‌کشد.

(خسف بیداء)

(خسف) به معنای فرو رفتن و (بیداء) نام منطقه‌ای میان مکه و مدینه است. مقصود از خسف بیداء این است که سفیانی، لشکری را برای مقابله به امام مهدی(ع) به سمت مکه گسیل می‌دارد. هنگامی که لشکر و به منطقه بیداء می‌رسد، به صورتی معجزه آسا ر زمین فرو می‌رود. این رویداد به عنوان یکی از علائم ظهور در روایات شیعه و سنی آمده است در روایات شیعه از نشانه‌های حتمی است.

۳. امام باقر(ع) در این باره فرمود: به فرمانده سپاه سفیانی خبر می‌رسد که مهدی(ع) به سوی مکه رفته است، پس لشکری را در پی او روانه می‌کند؛ ولی او را نمی‌یابد... چون لشکر سفیانی به سرزمین بیداء رسید ندا دهنده‌ای از آسمان آواز می‌دهد: (ای سرزمین بیداء! آنان را نابود کن)؛ پس آن سرزمین، لشکر را در خود فرو می‌برد.

(خروج یمانی)

قیام سرداری از سرزمین یمن یکی دیگر از علائم حتمی است که اندکی پیش از ظهور، رخ خواهد داد. وی که مردی صالح و مومن است بر ضد بدی‌ها و انحرافات قیام می‌کند و با تمام توان با بدی‌ها و تباهی‌ها مبارزه می‌کند. البته جزئیات حرکت و اقدامات او برای ما چندان روشن نیست.

۴. امام باقر(ع) در این باره فرمود:

...در میان بیرق‌هایی که قبل از قیام مهدی(ع) بلند می‌شود پرچمی هدایت کننده‌تر از پرچم یمانی وجود ندارد که آن پرچم هدایت است؛ چون به سوی صاحب شما امام مهدی(ع) دعوت می‌کند.

۱. کمال الدین و تمام النعمه، ج ۲، باب ۵۷، ح ۱۰، ص ۵۵۷.

۲. غیبت نعمانی، باب ۱۸، ح ۱، ص ۳۱۰.

۳. همان، باب ۱۴، ح ۶۷، ص ۲۸۹.

۴. همان، ح ۱۳، ص ۲۶۴.

صیحه آسمانی

این ندای آسمانی که بر اساس بعضی از روایات، ندای جبرئیل(ع) است در ماه رمضان شنیده می‌شود. ۱. از آنجا که قیام مصلح کل، انقلابی جهانی است و همگان منتظر وقوع آن هستند، یکی از راه‌های آگاهی مردم جهان از این رویداد، همین ندای آسمانی خواهد بود.

۲. امام باقر(ع) فرمود:

قیام قائم(ع) تحقق نمی‌یابد، مگر اینکه ندا دهنده‌ای از آسمان ندایی دهد که اهل مشرق و مغرب، آن را بشنوند.

این صیحه همچنان که مایه شادمانی مومنان است، هشدار برای بدکاران است تا از کردار زشت خود دست کشیده، به حلقه یاوران مصلح جهانی بپیوندند. محتوای این پیام آسمانی، دعوت به حق و حمایت از حضرت مهدی و پیروی از آن حضرت است.

۴. امام صادق (ع) فرمود:

ندا داده می‌شود به اسم او و اسم پدرش که: آگاه باشید به راستی که فلان پسر فلان [حجت بن الحسن العسری] قائم آل محمد (ص) است. پس سخن او را بشنوید و از او اطاعت کنید. [امام صادق (ع) فرمود:] در آن هنگام هیچ صاحب روحی از آفریده‌های خدا باقی نمی‌ماند، مگر اینکه این ندا را خواهد شنید... و این، ندای جبرئیل است.

طبق بعضی از روایات پس از شنیده شدن ندای آسمانی، از زمین نیز صدایی بلند می‌شود. این ندا از شیطان است که مردم را به گمراهی فرا می‌خواند و می‌کوشد تا مردم را از پیروی ندای آسمانی و بیعت با امام زمان باز دارد. بنابراین جبرئیل، مردم را به امام حق فرا می‌خواند و شیطان به سوی باطل و گمراهی. بدیهی است آنها که در زمان غیبت، به امام غایب معتقد بوده و به دنبال رضایت اویند در آن روز نیز به ندای او حق لبیک گفته و بدون هیچ تردیدی از امام خود پیروی خواهند کرد.

۱. همان، ص ۲۶۲.

۲. همان، باب ۱۸، ح ۱۴، ص ۲۶۵.

۳. در روایات، معمولاً از امام مهدی به صراحت نام بردند که یکی از علت‌های آن، حفظ جان امام است.

۴. غیبت نعمانی، باب ۱۶، ح ۶، ص ۱۰۳.

(قتل نفس زکیه)

(نفس زکیه) به معنای انسان پاک و بی‌گناهی است که قتلی انجام نداده است. در روایات شیعه بیان شده، این است که جوانی بی‌گناه در مسجدالحرام بین رکن و مقام کشته می‌شود. این رویداد به وسیله اهل مکه و در آستانه قیام مهدی خواهد بود.

۱. امام باقر(ع) در حدیثی طولانی نقل فرموده‌اند:

قائم(عج) به اصحاب خود می‌فرماید: (ای قوم! اهل مکه مرا نمی‌خواهند؛ ولی من کسی را به سوره آنها می‌فرستم تا حجت را بر ایشان تمام کنم)... پس مردی از اصحاب خود را می‌خواند و به او می‌فرماید: (به سوی اهل مکه برو و بگو: "ای اهل مکه! من فرستاده فلان [مهدی] هستم. او ما فرزندان محمد و سلاله پیامبرانیم و به راستی که مورد ظلم و ستم قرار گرفتیم و از زمانی که پیامبر از دنیا رفت، تا امروز، حق ما گرفته نشده است. پس اکنون ما شما را به یاری می‌خوانیم؛ ما را یاری کنید"). چون آن جوان این سخن را بگوید مردم، او را بین رکن و مقام می‌کشند. او نفس زکیه است.

برابر بعضی از روایات بین کشته شدن نفس زکیه و قیام قائم آل محمد(ص) تنها پانزده شب فاصله خواهد بود.

علائم و نشان‌های غیرحتمی ظهور:

به جز علائم پنجگانه، علائم فراوان دیگری برای ظهور بیان شده است که غیر حتمی هستند. بعضی از آنها عبارتند از: خروج خراسانی، خروج سید حسنی، قیام شعیب بن صالح، خورشید گرفتگی، ماه گرفتگی در ماه رمضان، بارش باران‌های فراوان و آشوب‌های فراگیر.

(خروج خراسانی)

۱. در روایات متعدد از قیام مردی خراسانی، پیش از ظهور امام عصر(ع) یاد شده و گفته شده است که قیام او همزمان با خروج سفیانی و یومانی خواهد بود. ویژگی‌های خراسانی و قیام او در روایات شیعه، به روشنی بیان نشده است؛ ولی به نظر می‌رسد که او از زمینه سازان ظهور مهدی موعود(ع) خواهد بود.

(خروج حسنی)

در روایات شیعه از قیام مردی به عنوان حسنی یاد شده و از علائم ظهور شمرده شده است.

۲. راوی می‌گوید: از امام صادق(ع) پرسیدم: (فرج شما چه زمانی است؟) فرمود:

- ندای سوم که همراه با بدن آشکار و نمایانی است «ألا إن الله بعث مهدی آل محمد القضاء علی الظالمین»: برانید که خداوند مهدی آل محمد(ص) را برای اجرای قضای خود بر ستمکاران برانگیخت و فرستاد
- صدای چهارم که در ماه رمضان (احتمالاً سحرگاه بیست و سوم است و اقتران از طرف جبرئیل خواهد بود، در حمایت از اهل بیت شهادت خواهد داد.
- صدای پنجم که از طرف شیطان است (احتمالاً غروب بیست و سوم) به طرفداری از سفیانی خواهد بود .
- مردگانی از قبرها زنده بیرون آیند و به دنیا باز گردند و به دید و بازدید با همدیگر بیر دازند.
- سوزاندن مردی بلند مقام از شیعیان
- خروج دوازده نفر از نژاد ابو طالب که همه آنها خلائق را به اطاعت خویش دعوت میکنند.

- طغیان آب، فرات به طوری که در کوچه های کوفه سرازیر شود.
- بر افراشته شدن پرچمهای سیاه از جانب مشرق به سوی حیره
- به جنبش در آمدن بیرق های قیس از مصر
- کشمکش سه گروه در شام (اصهب و ابلق و سفیانی)
- طلوع ستاره درخشان در سمت مشرق که مانند ماه می درخشد؛ سپس دو جانب آن به قدری خم میشود که نزدیک است دو طرف آن به هم برسد
- به اهتزاز در آمدن پرچم های سیاه از جانب خراسان این سپاه در منطقه ای نزدیک شیراز با سپاه سفیانی خواهد جنگید و اولین شکست را بر آنان تحمیل خواهد کرد این پرچمها تا زمانی که به بیت المقدس برسند، پایین آورده نخواهند شد. (۱)

۱ - انعمانی، الغیبه، ۱۳۹۷ق، ص ۴۲۹؛ شیخ صدوق، کمال الدین، ۱۳۹۵ق، ص ۶۵۰؛ مجلسی، بحار الانوار، ۱۴۰۳ ق، ج ۵۳، ص ۱۸۲؛ طوسی، الغیبه، ۱۴۲۵ق، ۴]

کتاب الغیبت - شیخ طوسی

نشانه های پیش از ظهور امام زمان(عج) _ ص. ۷۴۶ تا ۷۵۵

اسماعیل بن صباح می گوید : از پیرمردی شنیدم که از سیف بن عمیره یادآوری و نقل میکرد که سیف گفته است : در کنار ابی جعفر منصور دوانیقی بودم که شنیدم بدون مقدمه گفت : ای سیف بین عمیره! به ناچار و حتما ندا کننده ای به نام مردی از اولاد ابی طالب از آسمان ندا می کند. گفتم: کسی هم این مطلب را روایت کرده است؟ گفت قسم به خداوندی که جانم در رست قدرت اوست! این مطلب را از او [امام باقر (ع)] شنیدم که می فرمودند: حتما ندا کننده ای به نام مردی از آسمان ندا می کند. گفتم: ای امیرالمومنین! مثل این حدیث را هرگز نشنیده ام. گفت: ای سیف! وقتی که آن اتفاق بیوفتد ما [بنی عباس] اولین کسانی هستیم که دعوت ش را اجابت میکنیم. بدان که او یکی از عموزادگان ما است. گفتم: از کدام عموزادگان شماست؟ گفت: مردی از اولاد فاطمه (ع) است. بعد از آن گفت: ای سیف! اگر این حدیث را از اباجعفر محمد بن علی امام باقر (ع) نمی شنیدم و همه اهل عالم آن را به من خبر میدادند، حتما قبول نمیکردم.

عبدالله بن عمر گفته است: رسول خدا(ص) فرمودند: قیامت قیام نمی‌کند [ظهور واقع نمیشود] مگر اینکه حدود شصت نفر کذاب خروج کرده، همگی می‌گویند: من پیامبر هستم.

ابن حمزه ثمالی گفته است: به خدمت امام صادق علیه السلام عرض کردم که امام باقر(ع) می‌فرمودند:

می‌فرمودند: خروج، سفیانی ندای آسمانی و طلوع خورشید از مغرب از جمله محتومات هستند و امور دیگری را هم می‌فرمودند که از محتومات هستند [یعنی

اینها حتمی بوده و یقیناً اتفاق افتاده و هیچ تغییر و تبدیلی در آنها نیست]. امام صادق فرمودند و اختلاف بنی فلان بنی عباس[در بین خودشان و قتل نفس زکیه و خروج قائم نیز از جمله محتومات است و حتماً اتفاق می‌افتد. عرض کردم ندا چگونه اتفاق می‌افتد؟

حضرت فرمودند ندا کننده ای از آسمان در اول روز ندا میکند به صورتی که همه مردم با هر زبانی آن را میشنوند و ندا این است بدانید که حق با علی و پیروان اوست. پس از آن و در آخر روز شیطان ندایی میکند که منشأش در زمین است نه در آسمان بدانید که حق با عثمان و پیروان اوست در همان وقت اهل باطل در این که کدام ندا حق

است [شک میکنند

- عامر بن واثله از امیرالمؤمنین نقل کرده که ایشان فرمودند: پیامبر اکرم فرمودند: قبل از قیامت و ظهور حضرت [حتماً ده اتفاق می‌افتد: خروج سفیانی خروج دجال آمدن دخان، دود آمدن دایه دابة الارض خروج قائم السلام ، طلوع خورشید از ،مغرب نازل شدن عیسی فرو رفتن زمین در سمت مشرق فرورفتن زمین در جزیره العرب وادی، بیدا آتشی از قعر زمین در منطقه عدن خارج می‌شود که مردم را به محشر میکشاند

- عمر بن حنظله از امام صادق نقل میکند که حضرت فرمودند: پیش از قیام قائم پنج علامت ظاهر میشود صیحه آسمانی خروج سفیانی فرورفتن زمین در منطقه، بیدا خروج یمانی و کشته شدن نفس زکیه

- ابی خدیجه میگوید که امام صادق فرمودند: قائم خروج نمیکند مگر بعد از آن که دوازده نفر از بنی هاشم خروج کرده و هر کدام مردم را به اطاعت از خودشان دعوت کنند.

- عبدالله بن شریک عامری از عمیره دختر نفیل نقل میکند که او گفته :است از حسن بن علی امام مجتبی شنیدم که میفرمودند این امر را که منتظر ظهور آن هستید واقع نخواهد شد تا این که برخی از شما از عده دیگری بیزارای جسته و دوری کنند و بعضی از شما بعضی دیگر را لعن و نفرین کنند و گروهی به صورت گروهی دیگر آب دهان بیندازند و دسته‌ای شهادت به کفر دسته دیگر بدهد. عرض کردم بنابراین خیری در آن زمان نیست حضرت فرمودند همه خیرها در آن وقت است چرا که در آن زمان قائم ظهور کرده و همه اینها را بر میدارد

امیرمؤمنان فرمودند اندکی پیش از ظهور قائم مرگ سرخ و مرگ سفید اتفاق

می افتد و ملخ در وقت خودش یعنی زمان نزدیک به برداشت زراعت و در غیر وقت خودش آن هم ملخ سرخ و همرنگ خون میآید و اما مرگ قرمز همان کشته شدن با شمشیر و مرگ سفید همان طاعون است.

- حسن بن محبوب در حدیثی نسبتاً طولانی که ما مختصرش کرده و به اندازه نیاز از آن ذکر میکنیم از امام رضا نقل میکند که حضرت فرمودند به ناچار فتنه سختی در میگیرد و خاصان و همرازان ما هم در آن فتنه گرفتار میشوند و این فتنه در زمانی است که فرزندان سوم من سه نسل پس از من از میان شیعیان [مفقود و نایاب گردد. همه اهل آسمان و زمین بر غیبت او [امام زمان] گریه میکنند؟ چه بسیار مؤمنانی هستند که در وقت مفقود شدن آب صاف [ماء معین یعنی حضرت مهدی] تأسف خورده و تشنه و غمگین میشوند گویا من خوشحال ترم از آنچه که آنان در آن موقعیت هستند و نمیدانند؛ چرا که ندای به آنها میرسد و همچنان که از نزدیک شنیده میشود

از دور هم شنیده می شود، محتوای آن ندا برای مؤمنین رحمت و برای کافران عذاب است. عرض کردم آن ندا چیست؟ حضرت فرمودند: در ماه رجب، رجب، سه مرتبه از آسمان خطاب به مردم [ندا داده میشود

ندا و صوت اول عبارت است از لعنت خداوند بر ظالمان باد

ندا و صوت دوم این است آنچه باید نزدیک، شود نزدیک شده است قیامت فرا می رسد ای گروه مؤمنان!

و ندا و صوت سوم هم در حالی که در طرف جرم خورشید بدنی دیده می شود، این است این امیرالمؤمنین است که برای نابودی و هلاک ظالمان به دنیا بازگشته است. در روایت حمیری در مورد صوت سوم آمده است بدنی در نزدیکی خورشید دیده می شود صاحب صدا میگوید خداوند متعال فلان شخص را برانگیخته حرف او را بشنوید و از او اطاعت کنید

بعد از این هر دو روایت میگویند در همان زمان فرج و گشایش برای مردم فرا می رسد و مردم دوست میدارند که ای کاش در آن زمان زنده بودند، و خداوند سینه های مؤمنان را شفا می دهد؛ یعنی دلهایی که از جور و ستم ظالمان مجروح بود را با ظهور، شفا می دهد.

- عبدالله بن، رزین از عمار بن یاسر نقل میکند که گفته است دعوت و خلافت اهل بیت پیامبر شما در آخر الزمان واقع خواهد شد، بنابراین فعلاً در جای خودتان بنشینید و از جنگ دست نگه دارید تا پیشوایان دعوت را ببینید.

زمانی که ترکها و رومی ها با هم اختلاف کرده در زمین جنگ و خونریزی زیاد بشود، ندا دهنده ای بر بلندای حصار و یا قلعه دمشق ندا میدهد وای از شری که حتمی و نزدیک شد و دیوار مسجد دمشق تخریب می شود.

- محمد بن بشر از محمد بن حنفیه نقل میکند که او گفته است به محضر حضرت عرض کردم: این امر ظهور دولت اهل بیت [طولانی شد، کی اتفاق می افتد؟

حضرت سرشان را تکان داده و فرمودند چگونه ممکن است که آن امر واقع بشود در حالی که هنوز روزگار براهلش سختی و شدت وارد نساخته؟ کجا واقع شود و حال آن که هنوز برادران دینی نسبت به یکدیگر ظلم و جفا نکرده اند؟ آن امر کجا ظاهر شود و حال آن که هنوز سلطان ظلم و ستم نکرده و کجا واقع شود و حال آن که هنوز ملحد و کافری از قزوین قیام نکرده که پرده ناموس اهل آنجا را دریده و به آنها هتک حرمت کند و بزرگان آنها را مجبور به گناه کند به گونه ای که گویا هرگز در عرصه عالم نبوده اند حصار آنجا را تغییر دهد و شادابی آنجا را از بین ببرد؟

هر کس از حیطه قدرت او فرار کند او را پیدا میکند و هر کسی با او بجنگد کشته می شود هر کسی از او کناره گیری کند فقیر میشود و هر که از او تبعیت کند، کافر می شود تا این که آنها دو گروه گریان میشوند برخی برای دینشان و عده ای برای دنیایشان گریه میکنند

- جابر جعفی از امام باقر نقل میکند که حضرت فرمودند: در جای خودت بنشین و دست و پانزن تا زمانی که علامتی را ببینی که برای تو ذکر میکنم، البته در تو نمیبینم که زمان ظهور علامات را ببینی آن علامات عبارتند از این که [

بنی فلان (بنی عباس) دچار اختلاف و چند دستگی میشوند. ندا دهنده ای از آسمان به فتح و پیروزی ندا می دهد و صدایش از ناحیه دمشق به گوش شما می رسد، و دهی از دهات

شما به نام جابیه در زمین فرو می رود. برادران ترک در جزیره یا شهر جزیره پیاده می شوند و خارجیان رومی هم می آیند تا این که در رمله پیاده می شوند، در همان سال اختلافات بسیار زیادی رخ میدهد اولین سرزمینی که خراب خواهد شد شام است اهل شام و دیگران به سه پرچم گرایش پیدا میکنند پرچم اصهب، پرچم ابقع ۴ و پرچم سفیانی.

نشانه های ظهور منجی در ادیان دیگر

در یهودیت و مسیحیت نشانه هایی برای ظهور منجی بیان شده است که برخی از آنها با نشانه های

ظهور در احادیث اسلامی مشترکند یهودیان گسترش فساد و فراگیر شدن جنگ و آشوب را از نشانه های ظهور ماشیح میدانند. [۱]

همچنین به باور مسیحیان ضد مسیح یا دجال فرد یا افرادی اند که مسیح بودن عیسی را انکار یا تکذیب میکنند. [۲] دجال در آخرالزمان قیام کرده و هنگامی که مسیح ظهور کند او را از پای در خواهد آورد. [۳] گسترش فساد فراگیر شدن جنگ، آشوب زلزله

بیماری و قحطی و پدیدار شدن نشانه هایی در خورشید ماه و ستارگان از دیگر حوادثی است که

به اعتقاد مسیحیان پیش از آمدن مسیح رخ

میدهد. [۴]

۱_ رسول زاده، «آخرالزمان و حیات اخروی در یهودیت و مسیحیت»، ص ۷۶، به نقل از جولوس گرینستون، انتظار مسیحا در آیین یهود، ص ۶۲ و تلمود بابلی، شبات، ۱۱۸ ب.

۲_ نامهٔ اوّل یوحناى رسول ۲: ۱۸-۲۰.

۳_ تسالونیکيان، ۲: ۸ به نقل از دين‌پناه و خواص، «بررسى پيش‌گويى‌هاى عهدين درباره کشتارهاى جمعى پيش از ظهور»، ص ۳۳۱

۴_ لوقا، ۲۱: ۵-۲۹.